

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

Ahi Evran University (Turkey)

TESOL – Ukraine

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ В МОВІ І КУЛЬТУРІ

Збірник наукових праць

Київ 2019

УДК 821.09(100)(082)
НЗ5

Національна ідентичність в мові і культурі: збірник наукових праць / за заг. ред. А.Г. Гудманяна, О.Г. Шостак. - К.:Талком, 2019. - 318 с.

ISBN 978-617-7685-68-4

Збірник містить тексти доповідей XII Міжнародної конференції з питань національної ідентичності в мові і культурі, що відбулася 22-23 травня 2019 року на кафедрі іноземних мов і прикладної лінгвістики факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна).

УДК 821.09(100)(082)

Головний редактор:

А.Г. Гудманян, доктор філологічних наук, професор
(Національний авіаційний університет, Україна)

Редакційна колегія:

Е. Акіллі, доктор філософії (Історія), академік

Агі Євран університет, Киршехір (Туреччина)

О. В. Артюшкіна, кандидат наук з лінгвістики, доцент
(Університет Жан Мулен Ліон 3, Франція)

Н. О. Висоцька, доктор філологічних наук, професор
(Київський національний лінгвістичний університет, Україна)

Р. І. Дудок, доктор філологічних наук, професор
(Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)

Ю. Л. Мосенкіс, доктор філологічних наук, професор,
(Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
Україна)

А. І. Раду, кандидат філологічних наук, доцент
(Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)

А. В. Чеснокова, професор
(Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна)

О. Г. Шостак, кандидат філологічних наук, доцент
(Національний авіаційний університет, Україна)

С. М. Ягодзінський, доктор філософських наук, професор
(Національний авіаційний університет, Україна)

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету лінгвістики та соціальних комунікацій
Національного авіаційного університету (протокол № 3 від 15 травня 2019 р.)*

ISBN 978-617-7685-68-4

© Колектив авторів, 2019
© Національний авіаційний університет, 2019

КУЛ

ПОЕТИКА
ЛІНГВІСТ

Введення

1. *Поетика
тексті*

У своїй по
тілі літератур
іноземної, чу
репрезентацію
репліками, що
наприклад, у
Андрухович чи
пов'язані з лі
подаються в с
фонетичного
відторження
образом агрес

1.1. *Від піс*

Але як
тракуватися
політико-істо
образ росій
лінгвокульту
тенденції ре
радянський
позитивним,
насамперед,

1. Снуе

ТЕМАТИКА ТІЛЕСНОГО В ПОДОЛАННІ КУЛЬТУРНИХ БАР'ЄРІВ/ ЛІНГВІСТИЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТЕМАТИКИ ТІЛЕСНОГО

Марія Абисова

*кандидат філософських наук, доцент
Національний авіаційний університет
м. Київ*

Катерина Тітенко

*Національний авіаційний університет
м. Київ*

ЛІДЕРИ ДУМОК У КОНТЕКСТІ КОМУНІКАТИВНОГО БАР'ЄРУ ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ

Значна частина культурної спадщини людства зав'язана на одному з вічних питань гендерної нерівності, що простежується практично у всіх формах культури (міфології, мистецтві, моралі, науці, філософії і т.д.).

Саме поняття «гендер», як одна з характеристик, яка найбільш повно розкриває сутність індивіду в соціумі, вимагає деякого уточнення, у зв'язку із певною близькістю до поняття «стать». Так, вважається, що, якщо мова йде про біологічні характеристики, слід використовувати термін «стать», а термін «гендер» – для виявлення соціально прийнятних форм поведінки чоловіків і жінок. Іншими словами, стать – загальне, а гендер – конкретне, культурно-обумовлене. У кожній культурі цей конструкт сформований у свій спосіб.

Будь-який суспільний організм постійно докладає зусиль щодо збереження та підтримання гендерних відносин, які існують. Це досягається у ході соціального життя за допомогою гендерних проявів або ритуалів – загальноприйнятих зображень, детермінованих культурою корелятив статі. Так, Ш. Фур'є і А. Сен-Симон вказують на те, що в сучасному світі з'явилася можливість говорити про те, що крім природних функцій у жінки можуть бути ще й соціальні та цивільні (право на свободу, освіту, працю та ін.) і вони доповнюють один одного. С. де Бовуар, заперечуючи тезу З. Фрейда: «Анатомія – це доля», формулює свій знаменитий афоризм: «Жінкою не народжуються, жінкою стають»

У зв'язку з переходом від індустріального суспільства до інформаційного, відбулася безліч змін в гендерному статусі чоловіків та жінок. Більшість вчених у царині інформаційно-комунікативних досліджень, визнають, що масова комунікація, представлена яскравими мас-медійними персонажами, здатна значно впливати на соціум, будучи одним з основних факторів ідеологічного впливу. Гендерні патери, що транслюються в сучасних мас-медіа, мають вагоме значення для визначення маскулінності й фемінності у суспільній свідомості.

Звідси, випливає мета нашого дослідження – оцінити місце іміджу лідерів думок у процесі творення й трансляції гендерних патернів в умовах полікультурного середовища.

Гендерна комунікативна культура донедавна вважалася стабільною. На рівні масової комунікації як ієрархічний пережиток чоловічої переваги довгий час панувала сегрегація двох моделей комунікативної поведінки – чоловічої та жіночої. Чоловіча модель мала характеристики вимогливості та вибору. Жіноча модель, більшою мірою, була схильна до нарцисизму і ретельної турботи про себе. Дослідження емоційності, починаючи з робіт Г. Гейманса і закінчуючи новітніми публікаціями, демонстрували більшу емоційність жінок у процесі комунікації. Зокрема вважалось, що: жінки мають більшу тривожність у порівнянні з чоловіками; зв'язок емоцій із міжособистісними відносинами є більш значущим для жінок, ніж для чоловіків; жінки, на відміну від чоловіків, більш вразливі щодо негативних життєвих подій, що переживають інші; позитивні емоції жінки переживають більш яскраво, не соромлячись демонструвати свої емоційні реакції. У чоловіків стиль спілкування більш стриманий, предметний, підкреслено незалежний. Звідси під час спілкування з чоловіками, рідше чекають на їхню підтримку.

Втім сьогодні свідчить, що частиною іміджу сучасних лідерів думок є комунікативні навички, в яких поєднуються і типово жіночі, і чоловічі ознаки. Так, якщо стереотипне уявлення про маскулінність в патріархальній культурі пов'язано з «сильною» мовою, то традиційно вважається, що вживання грубої мови для жінок не характерно, воно суспільно зневажається. Жіночий стиль спілкування відрізняється тим, що вони більш ввічливі і більш уважні в спілкуванні, тактовні, доброзичливі і менш самовпевнені. Втім, мовну манеру лідерів думок жіночої статі (зокрема, можна

відзначити імідж блогера Яніни Соколової) можна охарактеризувати як агресивну, що не відповідає уявленню про м'яку жіночу комунікацію. У своїх виступах вони можуть використовувати ненормативну, грубу лексику, проте інколи вони «пом'якшують» конфліктні ситуації. Скорочення дистанції, посмішка, дотик до руки – безпрограшний варіант саме жіночої поведінки для вирішення конфлікту.

Висновок. Гендерна ідентифікація має виняткове значення і для індивіда, і для самого суспільства, звідси – таке значення має пошук нових гендерних патернів як орієнтирів для гендерної само/ідентифікації та формування ціннісних характеристик міжстатевих відносин. Імідж лідерів думок є не випадковою репрезентацією гендерних ролей, а сконструйованим об'єктом. Проведений аналіз комунікації жіночих лідерів думок показав, що вони прагнуть менше відповідати традиційним фемінним стереотипам (заборона на табуйовану лексику, вільне вираження широкого спектру емоцій та ін.), натомість обирають конструкти, що належать до сфери комунікативної діяльності та ділових якостей маскулінного типу.
